

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 2 STRAIPSNIO
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-3900, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489
2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 17¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XVP-592 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO
NR. I-1489 2, 25 STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
17¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-712**

2026 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. birželio 19 d. sprendimo Nr. SV-S-1449 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą ir Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 16 d. rytinio posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolas Nr. SPP-75), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIVP-3900 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-3900), tačiau siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1.1. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta sąvoka „kultūra“ apima ir „menus“ – „Kultūra – [...] kūrybinės veiklos rezultatas [...], apimanti kalbą, žinias, menus [...]“, siūlytina Kultūros paso sąvoką Švietimo įstatymo 2 straipsnio 7¹ dalyje išdėstyti taip:

„7¹. **Kultūros pasas** – valstybės biudžeto lėšomis finansuojama priemonė kultūros pažinimo įpročiams ugdyti ir kultūros patirčiai plėsti, teikiant kultūros paslaugas.“

1.2. Atsižvelgiant į tai, kad kultūros paslaugos sąvoka apibrėžiama Kultūros politikos pagrindų įstatyme, o tarptautinių sankcijų sąvoka apibrėžiama Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatyme, siūlytina papildyti Įstatymo projektą Nr. XIVP-3900 nuostata, kuria siūloma keisti Švietimo įstatymo 2 straipsnio 39 dalį ir ją išdėstyti taip:

„39. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme, Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatyme ir Visuomenės informavimo įstatyme.“

1.3. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto Nr. XIVP-3900 2 straipsnyje nėra detaliai atskleista Kultūros paso paskirtis, o pateikiami tik Kultūros paso principai, neatskleidžiant jų turinio, taip pat siūloma įtvirtinti nuostatą, kad Kultūros paso paslaugos, be kita ko, bus teikiamos lituanistinio švietimo įstaigose besimokantiems asmenims, nors tokių įstaigų yra ir valstybėse, kurioms taikomos tarptautinės sankcijos, ir Kultūros paso įgyvendinimas jose būtų objektyviai neįmanomas, be to, siūlymas sieti Kultūros paso finansavimą su savivaldybių socialiniais ir ekonominiais rodikliais nederėtų su Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintu asmenų lygybės principu ir sudarytų prielaidas nevienodoms galimybėms naudotis Kultūros paso paslaugomis, todėl siūloma

Įstatymo projekto Nr. XIVP-3900 2 straipsnyje dėstomą Švietimo įstatymo 17¹ straipsnį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Įstatymo papildymas 17¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 17¹ straipsniu:

„17¹ straipsnis. Kultūros pasas

1. Kultūros pasas paskirtis – nuosekliai ir sistemškai skatinti ir plėtoti mokinių domėjimąsi įvairiomis kultūros sritimis, sudaryti sąlygas įgyti kultūrinių ir kūrybinių kompetencijų ir (ar) jas tobulinti.

2. Kultūros pasas paslaugos teikiamos asmenims, besimokantiems pagal priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas (išskyrus pagal bendrojo ugdymo programas besimokančius suaugusiuosius), ir lietuviškose priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose užsienyje, išskyrus valstybes, kurioms taikomos tarptautinės sankcijos, besimokantiems asmenims (toliau – Kultūros pasas dalyviai).

3. Kultūros pasas įgyvendinamas vadovaujantis šiais principais:

1) prieinamumo. Kultūros pasas turi pasiekti kiekvieną Kultūros pasas dalyvį; Kultūros pasas stiprina Kultūros pasas dalyvių, kurie dėl savo gyvenamosios vietos specifikos, socialinės padėties, negalios turi ribotas galimybes pasinaudoti Kultūros pasu, galimybes pasinaudoti pasirinktomis kultūros paslaugomis. Teikiant šias paslaugas negali būti diskriminuojama;

2) savarankiškumo. Siekiant skatinti savarankišką apsisprendimą rinktis kultūros paslaugą, Kultūros pasas dalyviams suteikiamos galimybės atrasti jų individualius poreikius atitinkančias kultūros paslaugas, taip pat sukuriama papildoma paskatos kūrybiškumui atskleisti;

3) atvirumo. Dalyvavimas Kultūros pasa yra atviras visiems kultūros pasas dalyviams, galintiems suteikti kokybiškas kultūros paslaugas.

4. Kultūros pasas administravimo, Kultūros pasas paslaugų atrankos, šių paslaugų užsakymo, teikimo ir apmokėjimo už jas tvarką nustato ir už kultūros pasas administravimą atsakingą įstaigą paskiria kultūros ministras ir švietimo, mokslo ir sporto ministras.

5. Kultūros pasas paslaugos ir su jų administravimu susijusios išlaidos finansuojamos iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai ir už Kultūros pasas administravimą atsakingai įstaigai šiam tikslui skiriamų valstybės biudžeto asignavimų. Vienam Kultūros pasas dalyviui konkrečioms kalendoriniams metams skiriama lėšų suma kultūros ministro ir švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka apskaičiuojama Kultūros pasas paslaugoms finansuoti skirtas tikslines valstybės biudžeto lėšas proporcingai padalinus iš bendro Kultūros pasas dalyvių skaičiaus.“

1.4. Atsižvelgiant į poreikį atlikti Įstatymo projekte Nr. XIVP-3900 numatytų siūlymų įgyvendinimui reikalingus Kultūrinės edukacijos informacinės sistemos pakeitimus, parengti metodinę medžiagą, užtikrinti sklandų bendradarbiavimą su ikimokyklinio ugdymo ir lituanistinio švietimo įstaigomis, taip pat į valstybės finansines galimybes, siūlytina nustatyti, kad 2028 m. sausio 1 d. įsigalios Įstatymo projekto Nr. XIVP-3900 nuostatos, suteikiančios teisę Kultūros pasu naudotis asmenims, kurie ugdomi pagal ikimokyklinio ugdymo programą, o 2029 m. sausio 1 d. įsigalios nuostatos, suteikiančios teisę Kultūros pasu naudotis visiems lituanistinio švietimo įstaigose besimokantiems asmenims. Atsižvelgiant į tai, siūloma Įstatymo projekto Nr. XIVP-3900 3 straipsnį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. 2028 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Švietimo įstatymo 17¹ straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Kultūros pasas paslaugos teikiamos asmenims, besimokantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas (išskyrus pagal bendrojo ugdymo programas besimokančius suaugusiuosius), ir lietuviškose ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklose užsienyje, išskyrus valstybes, kurioms taikomos tarptautinės sankcijos, besimokantiems asmenims (toliau – Kultūros pasas dalyviai).“

2. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Švietimo įstatymo 17¹ straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Kultūros paso paslaugos teikiamos asmenims, besimokantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas (išskyrus pagal bendrojo ugdymo programas besimokančius suaugusiuosius), ir įstaigose, įmonėse, organizacijose užsienyje, kuriose mokoma lietuvių kalbos ar lietuvių kalba (toliau – lituanistinio švietimo įstaigos), išskyrus valstybes, kurioms taikomos tarptautinės sankcijos, besimokantiems asmenims, išskyrus pagal suaugusiųjų ugdymo programas besimokančius asmenis (toliau – Kultūros paso dalyviai).“

3. Kultūros ministras ir švietimo, mokslo ir sporto ministras iki 2027 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“

1.5. Siūloma atkreipti dėmesį į tai, kad, priėmus Įstatymo projektą Nr. XIVP-3900, jo įgyvendinimui reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų, todėl jos turės būti numatytos Lietuvos Respublikos 2027–2029 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme ir jų poreikis sudarys: 2028 m. – ne mažiau nei 100 000 eurų, skirtų Kultūrinės edukacijos informacinės sistemos pakeitimams, į šią sistemą įtraukiant asmenis, besimokančių pagal ikimokyklinio ugdymo programą ir asmenis, besimokančius lituanistinio švietimo įstaigose, išskyrus valstybes, kurioms taikomos tarptautinės sankcijos, taip pat su Kultūros paso paslaugų viešiniu ir sklaida susijusioms išlaidoms, o nuo 2029 m. – ne mažiau nei 50 000 eurų kiekvienais metais, skirtų organizuoti ir vykdyti Kultūrinės edukacijos informacinės sistemos priežiūrą ir techninį tvarkymą, Kultūros paso paslaugų viešinimą ir sklaidą; į Kultūros paso dalyvius įtraukiant asmenis, kuriems teikiamas ikimokyklinis ugdymas ir kurių yra apie 100 000, nuo 2028 m. – kiekvienais metais ne mažiau nei 1 400 000 eurų, skirtų šiems asmenims teikiamoms Kultūros paso paslaugoms apmokėti; į Kultūros paso dalyvius įtraukiant asmenis, besimokančius lituanistinio švietimo įstaigose ir kurių yra apie 10 000, nuo 2029 m. – kiekvienais metais ne mažiau nei 140 000 eurų, skirtų šiems asmenims teikiamoms Kultūros paso paslaugoms apmokėti.

2. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XVP-712 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XVP-712), tačiau siūlyti Seimui jį tobulinti:

2.1. pagal šio nutarimo 1 punkte išdėstytas pastabas ir pasiūlymus;

2.2. atsižvelgiant į tai, kad šio nutarimo 1.3 papunktyje siūlomoje Švietimo įstatymo 17¹ straipsnio redakcijoje nevartojama Kultūros paso paslaugų rinkinio sąvoka, siūlytina atsakyti Įstatymo projekto Nr. XVP-592 1 straipsnyje teikiamo siūlymo papildyti Švietimo įstatymo 2 straipsnį nauja 7² dalimi.

3. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-592 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XVP-592) tikslui ir siūlyti Seimui jį tobulinti:

3.1. pagal šio nutarimo 1 punkte išdėstytas pastabas ir pasiūlymus;

3.2. atsižvelgiant į tai, kad šio nutarimo 1.1 papunktyje siūlomoje Švietimo įstatymo 2 straipsnio 7¹ dalies redakcijoje Kultūros pasas apibrėžiamas kaip valstybės biudžeto lėšomis finansuojama priemonė, kurią įgyvendinant nenumatomas dalinis finansavimas, siūlytina atsakyti Įstatymo projekto Nr. XVP-592 Kultūros paso sąvokos apibrėžtyje nurodomos galimybės „nemokamai arba su daliniu valstybės finansavimu dalyvauti įvairiose kultūrinėse ir meninėse veiklose“;

3.3. atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekte Nr. XVP-592 ar kituose įstatymuose nėra apibrėžta „senjoro“ sąvoka ir nėra aišku, kokio amžiaus grupės asmenys jai yra priskiriami, įvertinus, kad Kultūros paso finansavimo modelis ir paslaugų pobūdis šiuo metu išimtinai orientuoti į priešmokyklinio (taip pat – ikimokyklinio) ir mokyklinio amžiaus asmenis, o kultūros paslaugų prieinamumą senjorams siekiama stiprinti kitomis priemonėmis, tokiomis kaip Socialinio recepto iniciatyva, be to, pagal Švietimo įstatymo 16 straipsnio 1 dalį ir Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymą, sudaryti sąlygas asmeniui mokytis visą gyvenimą, tenkinti pažinimo poreikius, kurti prasmingą laisvalaikį yra skirtas neformalusis suaugusiųjų švietimas bei kitais teisės aktais įtvirtintos asmenų, sulaukusių Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatyto senatvės pensijos amžiaus arba pagal šiame įstatyme

numatytą tvarką gaunančių išankstinę senatvės pensiją, gerovės ir sveikatos skatinimo ir stiprinimo priemonės, siūlytina Kultūros paso paslaugas turinčius teisę gauti asmenis apibrėžti taip, kaip yra išdėstyta šio nutarimo 1.3 ir 1.4 papunkčiuose, t. y. neįtraukiant „senjorų“.

4. Atsižvelgiant į šio nutarimo 1.5 papunktyje nurodytą papildomų lėšų, kurių prireiktų Įstatymo projekto Nr. XIVP-3900 įgyvendinimui, poreikį ir įvertinus tai, kad pagal Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatymą ir kitų valdžios sektorių sudarančių biudžetų planuojamus duomenis grynosios išlaidos 2026–2028 metais auga sparčiau, nei turėtų pagal Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintą valdžios sektoriaus fiskalinės drausmės taisyklę, dėl ko galimybės didinti valstybės biudžeto asignavimus yra labai ribotos ir iš esmės galimos tik perskirstant esamus asignavimus, siūlyti Seimui Įstatymo projektą Nr. XIVP-3900, Įstatymo projektą Nr. XVP-712 ir Įstatymo projektą Nr. XVP-592 svarstyti kartu su Lietuvos Respublikos 2027–2029 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektu.

Ministras Pirmininkas

Kultūros ministras